

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.11.1988, sp. zn. 7 Cz 1/88, ECLI:CZ:NS:1988:7.CZ.1.1988.1

Číslo: 5/1990

Právní věta: Kdo je pojištěn pro účely nemocenského pojištění v pracovním poměru, nemůže již být pojištěn, i když je ještě dále pracovně činný podle dohody o pracovní činnosti pro organizaci, u níž je v pracovním poměru, anebo pro jinou organizaci. Proto se už za něj pro tuto pracovní činnost pojistné neodvádí.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.11.1988

Spisová značka: 7 Cz 1/88

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, Nemocenská, Pojištění nemocenské, Pracovní poměr

Předpisy: 54/1956 Sb. § 2 165/1979 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Platebním výměrem z 21. 2. 1985 předepsala příslušná správa nemocenského pojištění navrhující organizaci úhradu pojistného v částce 89 000 Kčs, přeplatek dávek nemocenského pojištění v částce 280 Kčs a penále v částce 42 787 Kčs.

V opravném prostředku proti tomuto platebnímu výměru namítala navrhující organizace, že kontrolními orgány nemocenského pojištění nebyla upozorněna na nesprávný odvod pojistného; naopak byla utvrzována o tom, že dohody o provedení práce i dohody o pracovní činnosti nezakládají nemocenské pojištění a tím ani povinnost odvodu pojistného nemocenského pojištění.

Usnesením městského soudu v Praze byl uvedený platební výměr co do částky 129 397 Kčs potvrzen a co do částky 2670 Kčs zrušen. Ve svém rozhodnutí se soud přiklonil k názoru, že do úhrnu mezd, který je základem pro stanovení pojistného nemocenského pojištění, je třeba zahrnout i odměny poskytnuté pracovníku, který kromě pracovního poměru zakládajícího účast na nemocenském pojištění uzavřel se svou zaměstnavatelskou organizací dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce, za práce vykonané podle těchto dohod. Zrušení platebního výměru co do částky 2670 Kčs je důsledkem toho, že po přepočtu výše penále došlo k jeho snížení o tuto částku.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR

tak, že shora uvedeným usnesením soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Nemocenské pojištění zaměstnanců upravuje zákon č. 54/1956 Sb. /1/ Okruh pojištěných osob je uveden v ustanovení § 2 tohoto zákona. Vedle osob výslovně jmenovaných jsou jimi ty, o nichž to podle odstavce 3 písm. c) tohoto ustanovení stanoví prováděcí vyhlášky č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek pojištění ve zvláštních případech. Mezi pojištěné osoby jsou zahrnuti i pracovníci činní na základě dohody o pracovní činnosti, ovšem jen za zvláštních podmínek, mezi nimiž je i podmínka, že nejsou pojištěni již z důvodu jiné činnosti (§ 68 písm. a/ citované vyhlášky).

Kdo je pojištěn jako pracovník v pracovním poměru, nemůže tedy již být pojištěn. Je nerozhodné, zda je ještě jinak pracovní činný pro organizaci, u níž je v pracovním poměru, nebo pro jinou organizaci. Není-li pak pojištěn, nemůže být pojištěn z této činnosti ani jako zaměstnanec podle zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců (zákona č. 54/1956 Sb.). Pojistné se odvádí za zaměstnance a nikoli za osoby nepojištěné. Bylo by protismyslné, aby pojistné bylo odváděno za pracovníky činné na základě dohody o pracovní činnosti uzavřené s organizací, ke které jsou v pracovním poměru, a nikoli za pracovníky činné za základě dohody uzavřené s jinou než zaměstnavatelskou organizací. Odvodní činnost nemůže být založena na náhodě, což by bylo v případě, kdyby se rozlišovala hodnota pojistného vztahu podle toho, pro kterou organizaci je pracovník činný na základě dohody o pracovní činnosti.

Z uvedeného vyplývá, že citovaným soudním usnesením, proti němuž byla podána stížnost pro porušení zákona, byl porušen zákon v ustanoveních § 2 a § 57 zákona č. 54/1956 Sb. Oprávněné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno, usnesení soudu bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení (§ 242 odst. 1 o. s. ř.) a k novému rozhodnutí.

Poznámky pod čarou:

1) ve znění zákonů č. 16/1959 Sb., č. 58/1964 Sb., č. 65/1965 Sb., č. 87/1968 Sb., č. 88/1968 Sb., č. 113/1979, zákonného opatření č. 8/1982, zákona č. 73/1982 Sb., nařízení vlády ČSSR č. 74/1982 Sb. a zákonů č. 148/1983 Sb. i č. 109/1984 Sb.